

N:o 12.

Af herr **Unger, Adolf**, om inrättande af ett riksbankens afdelningskontor i Venersborg.

Vid behandling under sistlidne riksdag af då väckta motioner om inrättande af ytterligare afdelningskontor af riksbanken yttrade bankoutskottet bland annat, att under senare åren den åsigt i allmänhet syntes hafva angående riksbanken mer och mer gjort sig gällande, att bankverksamhetens utgrening genom afdelningskontor borde, när sådant lämpligen kunde ske, småningom fortgå i syfte att, till fördel så väl för riksbanken som allmänheten, i landets skilda delar underlätta och främja handels- och affärsrörelsens förbindelser med riksbanken på de billigare vilkor, densamma ofta, i jämförelse med enskilda penningeinrättningar, vore i tillfälle erbjuda, samt för att bereda ökad spridning inom landet af riksbankens sedlar och en vidsträcktare användning af dess tillgångar.

I enlighet med sin berörda, jemväl vid flera föregående tillfällen yttrade mening, har utskottet, vid behandling af tid efter annan i riksdagen väckta förslag om inrättande af afdelningskontor utaf riksbanken i hvarje länsresidensstad, der sådant kontor ej redan finnes, uttalat sina sympatier för dessa förslag, men tillika förklarar, att, innan frågorna dels om inskränkning af de enskilda bankernas sedelutgifning genom borttagande af deras rätt att utgifva egna banksedlar å tio kronor samt dels om ordnande af vårt bankväsende i dess helhet blifvit slutligen pröfvade, någon utsträckning på en gång i större skala af riksbankskontor i orterna icke skäligen kunde eller borde ifrågakomma.

Deremot har utskottet, med anslutning till hvad sålunda blifvit yttradt, varit af den mening, att, oberoende af nyssnämnda förhållanden,

ett varsamt fortskridande på den hittills beträdda vägen i afseende på nya afdelningskontors öppnande vore för så väl riksbanken med dess nuvarande verksamhet som ock vårt lands näringslif i sin helhet gagneligt.

Herrar fullmäktige i riksbanken, hvilka åter tillförene uttalat betänkligheter mot de alltjemt stegrade anspråken att genom nya afdelningskontor utsträcka riksbankens verksamhet i skilda delar af landet, hafva bland orsakerna till dessa betänkligheter framhållit den olämpliga organisationen af de äldre kontoren samt vid 1887 års riksdag, i syfte att söka tillmötesgå berörda anspråk, framställt förslag till sådan begränsning af kontorens verksamhet, att den skulle blifva fullt bankmessig och tillföra riksbanken sådana papper, som hade fast marknad; och sedan de afdelningskontor, som derefter öppnats, erhållit en så beskaffad begränsning i sin rörelse, synas ej heller herrar fullmäktige hafva haft att erinra mot inrättande af nya dylika kontor i den mån, riksbankens tillgångar sådant medgifvit.

Om nu också de anordningar, som i förevarande fråga hittills vidtagits, uteslutande gått i den riktning, att afdelningskontoren blifvit förlagda till länsresidensstäder, samt antagligt är, att Riksdagen vill fortfarande förfara på enahanda sätt, derest icke särskilda förhållanden föranleda afvikelse derifrån, så är dock alltid vanskligt att bedöma i hvilken ordning de dylika städer, i hvilka afdelningskontor icke redan finnas, skäligen böra komma i åtnjutande af denna förmån. Då nu nio afdelningskontor af riksbanken äro inrättade, synes det emellertid med fog kunna ifrågasättas, huru vida icke Elfsborgs län, som till folkmängden är det tredje i ordningen af rikets län, bör skiljas från afdelningskontorets i Göteborg, såsom det vill synas, väl stora verksamhetsområde och erhålla sitt särskilda dylika kontor i Venersborg. Nämnda län, hvars skilda delar genom talrika jernvägar stå i lätt förbindelse med Venersborg, har, näst efter Göteborgs och Bohus samt Malmöhus län, den största fabriksrörelsen i riket; och, förutom fabrikerna, kräfva jemväl andra, der i utveckling stadda näringsgrenar förlagskapital.

Utom de sålunda antydda, mera allmänna skälen för inrättande af ett afdelningskontor för Elfsborgs län, talar jemväl härför den omständigheten, att tidpunkten för öppnandet af ett dylikt kontor i Venersborg synes företrädesvis just nu vara lämplig. Sedan mer än tjugu år tillbaka har i nämnda stad bankrörelse bedrivits af två banker, nemligen af enskilda banken i Venersborg, som der har sitt hufvudkontor, och af Göteborgs enskilda bank medelst afdelningskontor. Sistnämnda bank, hvilkens verksamhet i Göteborg under senare åren

betydligt ökats, har af sådan anledning beslutat att småningom upphöra att annorstädes bedrifva rörelse och därför förordnat, att, förutom ett annat afdelningskontor, jemväl det i Venersborg skall vid innevarande års slut indragas. Om nu ungefär samtidigt härmed ett riksbankens afdelningskontor öppnades i Venersborg, så skulle — på samma gång, som derigenom komme att för staden och orten deromkring afhjelpas ett verkligt behof, som svårligen annorledes kan fyllas — dermed för riksbanken vinnas den fördel, att det sannolikt skulle stå kontoret öppet att öfvertaga större delen af den rörelse, som förut på platsen idkats af Göteborgs enskilda bank.

Bankoutskottet, till hvilket denna motion torde remitteras, behagade, derest någon jemkning i afseende på det nya afdelningskontorets verksamhetsområde skulle finnas behöflig, derom afgifva förslag i sammanhang med det yttrande, som utskottet lärer meddela om kontorets organisation i öfrigt.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställes vördsamt,

att Riksdagen måtte besluta inrättandet af ett riksbankens afdelningskontor i Venersborg under innevarande år.

Stockholm den 25 januari 1890.

Adolf Unger.
